

AGENTSCHAP UITBETALING GROEIPAKKET

Beslissing Geschillencommissie nr. 2023/089 van 11 augustus 2023

INLEIDENDE SAMENVATTING

Sociale toeslag – Samenwoning – Feitelijke gezinsvorming – Geboorte kind in éénoudergezin

Naar aanleiding van een sociale controle die door verwerende partij werd aangevraagd om de reële gezinssituatie van verzoekster te onderzoeken zoals gebruikelijk bij de geboorte van een kind in een éénoudergezin, werden er vaststellingen gedaan door een gezinsinspecteur op 1 maart 2023.

Op basis van het resultaat van de sociale controle door de gezinsinspecteur heeft verwerende partij de feitelijke gezinsvorming van verzoekster en de heer .... weerhouden vanaf 18 september 2022, zijnde de geboorte van het kind ....., op basis van de gezamenlijke inkomsten van verzoekster en de heer ..... zou er geen recht zijn op de sociale toeslag voor de periode vanaf 1 september 2022 tot en met februari 2023.

Verzoekster tekent beroep aan tegen de beslissing tot terugvordering van het bedrag van 234,86 euro, stellende dat zij en de heer ..... nooit hebben samengewoond. Zij zou een eigen appartement hebben en ook haar eigen rekeningen. Hoewel verzoekster in haar verzoek aan de Geschillencommissie d.d. 16 mei 2023 aangaf dat zij en de heer ..... nog steeds apart wonen, blijken zij vanaf 13 maart 2023 op hetzelfde adres te .... gedomicilieerd te zijn.

In casu heeft het geschil betrekking op het feit of verzoekster al dan niet samenwoonde of een feitelijk gezin vormde met de heer ..... vanaf 18 september 2022 en aldus al dan niet recht had voor haar dochter ..... op een sociale toeslag voor de periode van 1 september 2022 tot en met 28 februari 2023.

Verzoekster is sinds 27 juni 2020 gedomicilieerd op het adres te ....., waar eveneens het kind ..... sinds haar geboorte gedomicilieerd werd.

De heer ..... was van 27 juni 2017 tot 8 maart 2023 gedomicilieerd op het adres te ....., Sinds 8 maart 2023 tot op heden is hij eveneens gedomicilieerd op het adres te .....

De Geschillencommissie wijst erop dat de beoordeling van het geheel aan feitelijke elementen dient te gebeuren in het licht van het begrip 'feitelijk gezin' in het kader van het Groeipakketdecreet, dat door artikel 1, 2° BVR Sociale toeslagen wordt gedefinieerd als: *een leefeenheid waarin twee personen die geen bloed- of aanverwanten tot en met de derde graad zijn, samenwonen en samen een huishouden regelen, hetzij financieel, hetzij op een andere ondersteunende manier* (cf. supra nr. 5.1).

Uit het voormeld begrip 'feitelijk gezin' volgt dat in het kader van het Groeipakket rekening moet worden gehouden met het geheel van feitelijke elementen die kunnen wijzen op een in mindere of meerdere mate gezamenlijk regelen van het huishouden (financieel of op een andere ondersteunende manier).

Cf. vonnis d.d. 15 maart 2023 van de Arbeidsrechtbank te Gent (afdeling Brugge), onuitg.: (...)

Opgroeien

Opgroeien
Geschillencommissie Groeipakket
Hallepoortlaan 27
1060 BRUSSEL
opgroeien.be
groeipakket.be/geschillencommissie

OPGROEIEN REGIE GESCHILLENCOMMISSIE GROEIPAKKET

BESLISSING

NR. 2023/089

11 augustus 2023

REPERTORIUMNR. GC/23/A0204

INZAKE : Mevrouw ....., wonende te
.....;

- Verzoekster -

TEGEN :

....., met maatschappelijke zetel te
.....;

- Verwerende partij –

1. Over het procedureverloop:

Gelet op het verzoek dat per e-mail d.d. 16 mei 2023 door verzoekster werd ingediend bij de Geschillencommissie Groeipakket¹, gericht tegen de beslissing van verwerende partij d.d. 20 maart 2023;

Gelet op de beslissing van de Geschillencommissie d.d. 5 juni 2023 waarbij aan verzoekster de ontvankelijkheid van dit verzoek werd meegedeeld;

---

¹ Bij de bepalingen van artikel 104, 1^e lid van het Groeipakketdecreet werd er bij Kind en Gezin (Opgroeien Regie) een geschillencommissie ingericht. In toepassing van het 2^e lid van voormeld artikel kan er tegen de beslissing van de uitbetalingsactor over de toelagen in het kader van het gezinsbeleid of tegen het uitblijven ervan na afloop van de termijn waarin hij op basis van dit decreet een beslissing moet nemen (met uitzondering van de in het 3^e lid bepaalde uitzonderingen), alleen beroep worden ingesteld bij deze geschillencommissie.

Gelet op het feit dat alle partijen behoorlijk in kennis werden gesteld dat zij hun belangen op deze zitting van 11 augustus 2023 kunnen komen verdedigen of zich daarbij door een raadsman of een gemachtigde kunnen laten vertegenwoordigen;

Gelet op het feit dat noch verzoekster, noch verwerende partij verschenen is of zich heeft laten vertegenwoordigen op de zitting van 11 augustus 2023;

Er werden geen leden van de Geschillencommissie gewraakt.

2. Over de feiten van de zaak:

Naar aanleiding van de geboorte van het kind ..... (° .....2022) werd er vanaf september 2022 Groeipakket aan verzoekster en de heer ..... toegekend, waarbij beide ouders begunstigen zijn. De betaling van het basisbedrag gebeurde op een rekeningnummer van verzoekster.

Aangezien verzoekster en de heer ..... niet op hetzelfde adres gedomicilieerd waren in de periode van september 2022 tot 8 maart 2023, werd voor die periode 50 % van de sociale toeslag betaald aan verzoekster en 50 % van de sociale toeslag aan de heer .....

Naar aanleiding van een sociale controle die door verwerende partij werd aangevraagd om de reële gezinssituatie van verzoekster te onderzoeken zoals gebruikelijk bij de geboorte van een kind in een éénoudergezin, werden er vaststellingen gedaan door een gezinsinspecteur op 1 maart 2023.

Op basis van het resultaat van de sociale controle door de gezinsinspecteur heeft verwerende partij de feitelijke gezinsvorming van verzoekster en de heer ..... weerhouden vanaf 18 september 2022, zijnde de geboorte van het kind ..... Op basis van de gezamenlijke inkomsten van verzoekster en de heer ..... zou er geen recht zijn op de sociale toeslag voor de periode vanaf 1 september 2022 tot en met februari 2023.

De terugvorderingsbeslissing van verwerende partij werd per brief d.d. 20 maart 2023 aan verzoekster verstuurd.

Verzoekster tekent beroep aan tegen de beslissing tot terugvordering van het bedrag van 234,86 euro, stellende dat zij en de heer ..... nooit hebben samengewoond. Zij zou een eigen appartement hebben en ook haar eigen rekeningen. Hoewel verzoekster in haar verzoek aan de Geschillencommissie d.d. 16 mei 2023 aangaf dat zij en de heer ..... nog steeds apart wonen, blijken zij vanaf 13 maart 2023 op hetzelfde adres te ..... gedomicilieerd te zijn.

3. Standpunt van verzoekster:

Verzoekster verwoordt haar grieven als volgt in haar verzoek d.d. 16 mei 2023:

“Zou graag mijn situatie willen rechtzetten omtrent het samenwonend zijn met ....

Na de geboorte van ons dochtertje ..... waar zij is geboren in .....

ben ik even verbleven bij mijn vriend ..... bij zijn thuis om in de tussentijd naar mijn appartement te gaan in ..... om alles in orde te maken voor ons dochtertje

Ik ben bij mijn vriend nooit gaan samenwonen want heb een eigen appartement en mijn eigen rekeningen

Mijn adres en van ons dochter heeft altijd bij mij gestaan en is nooit veranderd geweest

Normaal gezien gingen wij samenwonen in ..... maar er is vanalles in de tussentijd gebeurd waarbij wij nog altijd apart wonen en ons eigen rekeningen betalen

In principe zijn wij geen gezin maar een eenoudergezin

Kunnen jullie dit terug rechtzetten naar alleenstaande want zit hiermee ook in de problemen bij de RVA

Heb al mijn bewijs laten zien waarvan de huurovereenkomst van mijn appartement, gezinssamenstelling dat ik hier altijd gewoond heb en mijn rekeningen dat ik alleen betaal

Kunnen jullie mij alsjeblieft hiermee helpen?"

Per e-mail d.d. 23 mei 2023 bezorgde verzoekster de betwiste beslissing van verwerende partij d.d. 20 maart 2023.

Per e-mail d.d. 2 juni 2023 bezorgde verzoekster een attest van gezinssamenstelling van haar en haar dochter d.d. 22 april 2023, evenals een beslissing van de RVA d.d. 26 mei 2023 met betrekking tot de uitsluiting van het recht op uitkeringen als alleenwonende werknemer.

4. Standpunt van verwerende partij:

4.1. Beslissing tot terugvordering van verwerende partij d.d. 20 maart 2023 aan verzoekster:

"..... heeft belangrijk nieuws voor jou. Bedankt om deze brief aandachtig te lezen.

Je kreeg ten onrechte € 234,86 toegekend om volgende reden:

Het basisbedrag van het Groeipakket wordt verhoogd met een maandelijkse sociale toeslag als de inkomsten van het gezin van de begunstigen het grensbedrag niet overschrijden.

Wij hebben vernomen dat je sinds 18 september 2022 samenwoont met ..... Aangezien volgens onze gegevens jullie gemeenschappelijk gezinsinkomen hoger ligt dan € 32882,77 (geldig van 01/09/2022 tot 31/12/2022) en 34526,91 (geldig van 01/01/2023 tot 31/08/2023), bestond er geen recht op de sociale toeslag vanaf september 2022. (art. 18 Groeipakketdecreet – art.2, §1 BVR van 21/09/2018)

Wij baseren ons hiervoor op jullie laatst gekende inkomen van 2020 bij de FOD Financiën. Indien jullie inkomen van de laatste 6 maanden onder dit grensbedrag ligt, kunnen jullie het bijgevoegde document volledig ingevuld terugsturen waardoor wij het recht op de sociale toeslag kunnen herevalueren.

*Op de keerzijde van deze brief vind je een **gedetailleerde berekening** van dit bedrag.*

Omdat onterecht betaalde bedragen Groeipakket pas verjaren na 3 jaar, kan dit gebeuren tot 3 jaar na datum van de betaling (artikel 97 van het decreet Groeipakket).

..... moet je € 234,86 terugvorderen.

Wij vragen jou vriendelijk om het bedrag te storten op rekening ..... van ..... Vermeld bij de betaling volgende gestructureerde mededeling: .....

Stort je ons niet terug dan houden wij 10% in op de toekomstige betalingen, indien je hierop nog recht hebt (art. 103§1 van het Decreet Groeipakket). Reageer je niet op deze inhoudingen, dan ga je stilzwijgend akkoord. Elke inhouding stuit de verjaring.

Heb je het moeilijk om het bedrag in één keer terug te betalen? Dan kunnen we samen een terugbetalingsplan opstellen. Contacteer ons hiervoor.

Als je het bedrag niet kunt terugbetalen, kan je ons een aanvraag sturen om (gedeeltelijk) af te zien van de terugvordering. Wij beslissen daarover na een sociaal onderzoek. Je leest hierover alles op bijgevoegd infoblad 'financiële moeilijkheden'.

Wij begrijpen dat dit geen fijn nieuws voor jou is.”

De gedetailleerde berekening luidt als volgt:

Periode	Type toeslag	Betaald	Verschuldigd	Resultaat
september 2022	gezinsbijslag	€ 27,06	€ 0,00	€ -27,06
oktober 2022	gezinsbijslag	€ 27,06	€ 0,00	€ -27,06
november 2022	gezinsbijslag	€ 27,06	€ 0,00	€ -27,06
november 2022	Supplementaire toeslag	€ 50,00	€ 0,00	€ -50,00
december 2022	gezinsbijslag	€ 34,56	€ 0,00	€ -34,56
januari 2023	gezinsbijslag	€ 34,56	€ 0,00	€ -34,56
februari 2023	gezinsbijslag	€ 34,56	€ 0,00	€ -34,56

Totaal: € -234,86

4.2. Standpunt van verwerende partij aan het secretariaat van de Geschillencommissie d.d. 5 juli 2023:

“Mevrouw ..... diende een verzoekschrift in omdat zij het oneens is met onze beslissing van 20 maart 2023 om de sociale toeslag terug te vorderen voor de periode van 1 september 2022 tot 28 februari 2023. Volgens ..... vormt zij immers een gezin met de vader van het rechtgevend kind, wat zij betwist.

U vraagt ons om dit dossier toe te lichten, onze beslissing te verantwoorden en alle toepasselijke regelgevende bepalingen en stukken waarop wij ons gebaseerd hebben te bezorgen.

Relaas van de feiten

..... betaalde het startbedrag geboorte voor de geboorte van het kind ..... ° .....2022.

De moeder stond gedomicilieerd op het adres ..... sedert 27 juni 2020 terwijl de vader, ..., ingeschreven stond op het adres ..... Tot op heden houden beiden dezelfde domicilieadressen.

Aangezien de ouders een aparte domicilie hadden onderzochten wij het recht op sociale toeslag waarbij zij elk apart inkomenverstrekker waren. Uit de elektronisch beschikbare gegevens blijkt dat het inkomen in 2020 in totaal € 15.929,54 bedroeg voor ..... en € 29.018,78 voor ..... Het grensbedrag lag op € 32.882,77.

Op basis van deze gegevens kenden wij volgens de automatische procedure aan elke ouder de sociale toeslag toe voor de helft. Deze beslissing werd meegedeeld per brief op 19 oktober 2022.

Aangezien de geboorte in een éénoudergezin als fraudegevoelig wordt beschouwd hebben wij op 19 oktober 2022 een sociale controle aangevraagd bij de dienst Toezicht van het VUTG.

Hiervan ontvingen wij vervolgens het volgende resultaat:

CONCLUSIE: Wij besluiten tot samenwoning vanaf ...../2022 (geboorte van .....). -----
----- VASTSTELLINGEN: Onaangekondigd bezoek op 1/3/23 :
De moeder ..... verklaart: "Ik heb al bijna 1,5 jaar een relatie met ..... Zijn officieel adres is in ..... Ik ben onverwacht zwanger geworden. We zijn een koppel en we voeden ..... samen op. Omdat het in de zomer veel te warm was op mijn dakappartement, ben ik in het ziekenhuis in ..... bevallen en ben ik nadien samen met ..... en ..... op zijn appartement in ..... gaan wonen. Sinds kort verhuizen we de spullen van ..... naar hier en gaan we hier samenwonen. Aangezien we geen van beide een auto hebben, gebeurt dit met de trein. Het is de bedoeling dat ..... zijn adres dan ook hier bij mij zet. In feite wonen we samen sinds de geboorte van ..... Ik ben geen alleenstaande mama; we vormen een gezin. De kosten voor ..... betalen we met het kindergeld. Als er daarnaast nog kosten zijn worden die gedeeld." De vader ..... is aanwezig tijdens het ganse bezoek en hij bevestigt wat de mama vertelt. Enkel is hij gedurende 5 à 10' afwezig omdat hij gaat douchen. Hij neemt hiertoe kleren van het wasrek dat in de living staat. Nadien heeft hij deze kleren aan. Het is duidelijk dat de papa hier thuis is. Hij houdt zich ook bezig met het kind. Op Facebook zijn er foto's van het koppel met hun kind. Beide ouders ontvangen een werkloosheidsuitkering. De RVA en de gemeente werden reeds ingelicht over de samenwoning. *** 13/03/2023 adres ..... nog niet aangepast

Aangezien de ouders een feitelijk gezin vormden vanaf de geboorte van het kind, en het gezamenlijk inkomen boven het grensbedrag lag voor de sociale toeslag, maakten wij een terugvordering op voor de onterecht toegekende sociale toeslagen voor de periode van 1 september 2022 tot 28 februari 2023. Deze beslissing werd betekend op 20 maart 2023.

Regelgeving

Groeipakketdecreet:

- Artikel 18

BVR Sociale Toeslagen van 21 september 2018

- Artikel 1, 2°: definitie begrip feitelijk gezin;
- Artikelen 2 en 3: gezinsbegrip;
- Artikel 7: automatische procedure

Onderrichtingen VUTG

- Mededeling T/1 van 1 oktober 2022 – Richtlijnen voor de huisbezoeken

Standpunt .....

Uit het verslag van de vaststellingen van de sociaal controleur n.a.v. het huisbezoek uitgevoerd op 1 maart 2023 blijkt dat mevrouw ..... tegenover de sociaal controleur heeft verklaard dat zij wel degelijk een feitelijk gezin vormt met ..... In het verslag van de vaststellingen vinden we de volgende verklaring van betrokkene:

“Ik heb al bijna 1,5 jaar een relatie met ..... Zijn officieel adres is in ..... Ik ben onverwacht zwanger geworden. We zijn een koppel en we voeden ..... samen op. Omdat het in de zomer veel te warm was op mijn dakappartement, ben ik in het ziekenhuis in ..... bevallen en ben ik nadien samen met ..... en ..... op zijn appartement in ..... gaan wonen. Sinds kort verhuizen we de spullen van ..... naar hier en gaan we hier samenwonen. Aangezien we geen van beide een auto hebben, gebeurt dit met de trein. Het is de bedoeling dat ..... zijn adres dan ook hier bij mij zet. In feite wonen we samen sinds de geboorte van ..... Ik ben geen alleenstaande mama; we vormen een gezin. De kosten voor ..... betalen we met het kindergeld. Als er daarnaast nog kosten zijn worden die gedeeld.”

De Dienst Sociale Begeleiding en Toezicht van het VUTG bezorgde ons een kopie van de door betrokkene ondertekende verklaring waarmee zij akkoord ging met de inhoud van het controleverslag. Bijgevolg dienen wij te concluderen dat de vaststellingen die werden gedaan onomstotelijk vaststaan, ook al legt betrokkene nadien in haar verzoek aan de Geschillencommissie een andere verklaring af.

Wij concluderen dat onze beslissing van 20 maart 2023 om de onterecht toegekende toelagen terug te vorderen dient te worden gehandhaafd. Wij vragen daarom aan de Geschillencommissie om het verzoek ongegrond te verklaren.

Indien de situatie van mevrouw ..... na het controlebezoek is gewijzigd en zij momenteel alleenstaande ouder is, zoals zij beweert, kan een nieuw recht op de sociale toeslag worden onderzocht. Aangezien dhr. .... zijn adres nooit heeft aangepast naar zijn werkelijk woonplaats kunnen we niet voortgaan op het Rijksregister om dit gegeven terug te vinden. De beëindiging van de samenwoning zal dan met andere middelen moeten bewezen worden. Desgevallend zal ..... daartoe de nodige stappen ondernemen.”

5. Beoordeling in rechte:

In casu heeft het geschil betrekking op het feit of verzoekster al dan niet samenwoonde of een feitelijk gezin vormde met de heer ..... vanaf 18 september 2022 en aldus al dan niet recht had voor haar dochter ..... op een sociale toeslag voor de periode van 1 september 2022 tot en met 28 februari 2023.

Verzoekster is sinds 27 juni 2020 gedomicilieerd op het adres te ....., waar eveneens het kind ..... sinds haar geboorte gedomicilieerd werd.

De heer ..... was van 27 juni 2017 tot 8 maart 2023 gedomicilieerd op het adres te ....., ... Sinds 8 maart 2023 tot op heden is hij eveneens gedomicilieerd op het adres te .....

5.1. Toepasselijke bepalingen betreffende de sociale toeslag

Vanaf 1 januari 2019 kan aanspraak gemaakt worden op een sociale toeslag als voldaan is aan de voorwaarden bepaald in artikel 18, 1° en 2° Groeipakketdecreet.

Aldus bepaalt artikel 18 van het Groeipakketdecreet (oorspronkelijke versie):

“Het basisbedrag, vermeld in artikel 13, wordt voor het rechtgevende kind verhoogd met een maandelijkse sociale toeslag als de inkomsten van het gezin van de begunstigten bepaalde grenzen niet overschrijden.

Het bedrag van de toeslag, vermeld in het eerste lid, bedraagt:

1° 50 euro per kind voor gezinnen tot en met twee rechtgevende kinderen, waarvan de gezinsinkomsten op jaarbasis niet meer dan 30.378,60 euro bedragen;

2° 80 euro per kind voor gezinnen met meer dan twee rechtgevende kinderen, waarvan de gezinsinkomsten op jaarbasis niet meer dan 30.378,60 euro bedragen;

3° 60 euro per kind voor gezinnen met meer dan twee rechtgevende kinderen, waarvan de gezinsinkomsten op jaarbasis tussen 30.378,60 euro en 60.000 euro liggen.

Als ten gevolge van een gelijkmatig verdeelde huisvesting, de huisvesting van het rechtgevende kind gelijk is verdeeld tussen de ouders, wordt het bedrag van de toeslag gehalveerd toegekend in elk rechtgevend gezin.

Als de huisvesting van het rechtgevende kind niet gelijk is verdeeld tussen beide ouders, wordt het kind voor de toepassing van het tweede lid alleen meegeteld in het gezin waar het kind meer dan de helft van de tijd verblijft.

Als de al dan niet gelijkmatig verdeelde huisvesting van het rechtgevende kind niet is bepaald of bekrachtigd door de bevoegde rechtbank, wordt ervan uitgegaan dat de huisvesting van het rechtgevende kind gelijk is verdeeld tussen de ouders.

(...)

De Vlaamse Regering bepaalt met welke inkomsten van welke personen rekening wordt gehouden om de gezinsinkomsten, vermeld in het eerste lid, vast te stellen. Ze bepaalt de periode waarin de sociale toeslag wordt toegekend, en ze kan de gezinsgrootte nader bepalen. De Vlaamse Regering stelt ook een alarmprocedure vast voor de onmiddellijke aanpassing van het recht op sociale toeslag.”

Artikel 18/1 van het Groeipakketdecreet bepaalt:

“Voor elk kind dat in november 2022 recht geeft op een maandelijkse sociale toeslag als vermeld in artikel 18, wordt het bedrag, vermeld in artikel 18, tweede lid, voor de maand november 2022 eenmalig verhoogd met 100 euro.

Het bedrag van 100 euro, vermeld in het eerste lid, wordt in afwijking van artikel 4 niet geïndexeerd.”

In uitvoering van de bepalingen van artikel 18, laatste lid Groeipakketdecreet, heeft de Vlaamse Regering bij artikel 2 van het BVR van 21 september 2018 tot vaststelling van de nadere regels voor het toekennen van een sociale toeslag (verder BVR Sociale toeslagen genoemd) bepaald met welke inkomsten van welke personen rekening dient te worden gehouden:

“§1. Voor de berekening van de inkomsten van het gezin, vermeld in artikel 18, eerste lid, van het decreet van 27 april 2018, wordt rekening gehouden met de inkomsten van de beide begunstigden voor hetzelfde rechtgevend kind die op hetzelfde adres wonen.

Er wordt rekening gehouden met de inkomsten van de **begunstigde en de persoon met wie hij een feitelijk gezin vormt** als er maar een begunstigde is of als de beide begunstigden voor hetzelfde rechtgevend kind, niet op hetzelfde adres wonen.

(...)

In het eerste lid wordt verstaan onder niet-verwante persoon: een persoon die geen bloed- of aanverwant is tot en met de derde graad.”

De bepalingen van artikel 3 van hetzelfde BVR stellen betreffende de vorming van een feitelijk gezin dat (eigen markering van de Geschillencommissie):

“§1. **Het samenwonen**, vermeld in artikel 2, §2, **blijkt uit een gemeenschappelijk domicilie volgens de gegevens vermeld in het Rijksregister** en kan alleen weerlegd worden door een officieel document van een overheid of een overheidsinstelling, dat gebaseerd is op de reële gezinssituatie.

§2. De volgende documenten worden aanvaard als een officieel document als vermeld in paragraaf 1:

- 1° een ontvangstbewijs van de aangifte, vermeld in artikel 7, §1, eerste lid, van het koninklijk besluit van 16 juli 1992 betreffende de bevolkingsregisters en het vreemdelingenregister;
- 2° een attest van de politie dat vaststelt dat de toestand, vermeld in het Rijksregister, niet overeenstemt met de reële situatie;
- 3° een beschikking, vonnis of arrest van een rechtbank of hof;
- 4° een attest van een OCMW dat vaststelt dat de toestand, vermeld in het Rijksregister niet overeenstemt met de reële situatie.

De Vlaamse minister, bevoegd voor de bijstand aan personen, kan de lijst met officiële documenten die aanvaard worden om de gegevens vermeld in het Rijksregister te weerleggen, aanvullen.

§3. **Als het samenwonen niet blijkt uit de gegevens van het Rijksregister, kan de vorming van een feitelijk gezin bewezen worden door:**

- 1° **een controle door de gezinsinspecteur;**
- 2° een vaststelling die gemaakt is door een andere overheidsdienst, waaruit de feitelijke gezinssamenstelling blijkt;
- 3° een beschikking, vonnis of arrest van een rechtbank of hof;
- 4° een verklaring van feitelijke gezinsvorming van de begunstigde en van de persoon met wie de begunstigde samenwoont.

§4. De vorming van een feitelijk gezin kan weerlegd worden door:

- 1° een huurovereenkomst tussen de begunstigde en de persoon met wie hij samenwoont;
- 2° een arbeidsovereenkomst met recht van inwoon;
- 3° een attest van detentie;
- 4° een registratieformulier van de mantelzorger, die niet een persoon is als vermeld in artikel 2, §2, 1°;
- 5° een aanwezigheidsattest van het vluchthuis of sociaal huis;

- 6° een verklaring van feitelijke gezinsvorming van de niet-verwante persoon met een rechtgevend kind in het gezin;
- 7° een verklaring van feitelijke gezinsvorming van de niet-verwante persoon met een andere persoon dan de begunstigde met dezelfde woonplaats;
- 8° een verklaring van geen feitelijke gezinsvorming van de begunstigde en de niet-verwante persoon in zijn gezin;
- 9° het feit dat de niet-verwant zelf nog rechtgevend is op gezinsbijslagen op het ogenblik dat hij in het gezin van de begunstigde komt;
- 10° een bewijs dat het om een inschrijving op een referentieadres gaat;
- 11° een attest van de FOD Binnenlandse Zaken en een attest van immatriculatie dat is afgeleverd aan de asielzoeker tijdens de asielaanvraagprocedure;
- 12° een vaststelling die gemaakt is door een andere overheidsdienst waaruit de feitelijke gezinssamenstelling blijkt.

In het eerste lid wordt verstaan onder niet-verwante persoon: een persoon die geen bloed- of aanverwant is tot en met de derde graad.

Een gezinsinspecteur staft de verklaringen, vermeld in het eerste lid, 6° tot en met 8°, altijd door een controle ter plaatse.

De Vlaamse minister, bevoegd voor de bijstand aan personen, kan de lijst van bewijsmiddelen, om de vorming van een feitelijk gezin te bevestigen of te weerleggen, aanvullen.

§5. De vorming van een feitelijk gezin kan niet weerlegd worden als de begunstigde samenwoont met een persoon met wie hij zich in een van de volgende gevallen bevindt:

- 1° **ze hebben een gemeenschappelijk kind;**
- 2° **ze hebben samen de gezinswoning gekocht of gebouwd."**

Bij de toepassing van deze bepalingen blijkt uit de definitie als bepaald bij artikel 1, 2° van het BVR Sociale toeslagen dat 'feitelijk gezin' steeds dient te worden begrepen als:

"een leefeenheid waarin twee personen die geen bloed- of aanverwanten tot en met de derde graad zijn, samenwonen en samen een huishouden regelen, hetzij financieel, hetzij op een andere ondersteunende manier."

5.2. Beoordeling samenwoont/feitelijke gezinsvorming in casu

De Geschillencommissie wijst erop dat de beoordeling van het geheel aan feitelijke elementen dient te gebeuren in het licht van het begrip 'feitelijk gezin' in het kader van het Groeipakketdecreet, dat door artikel 1, 2° BVR Sociale toeslagen wordt gedefinieerd als: ***een leefeenheid waarin twee personen die geen bloed- of aanverwanten tot en met de derde graad zijn, samenwonen en samen een huishouden regelen, hetzij financieel, hetzij op een andere ondersteunende manier*** (cf. supra nr. 5.1).

Uit het voormeld begrip 'feitelijk gezin' volgt dat in het kader van het Groeipakket rekening moet worden gehouden met het geheel van feitelijke elementen die kunnen wijzen op een in mindere of meerdere mate gezamenlijk regelen van het huishouden (financieel of op een andere ondersteunende manier).

Cf. vonnis d.d. 15 maart 2023 van de Arbeidsrechtbank te Gent (afdeling Brugge), onuitg.:

“Het begrip 'feitelijk gezin' wordt in de reglementering inzake het Groeipakket en de daarbij horende uitvoeringsbesluiten van de Vlaamse Regering heel ruim omschreven. Iedere leefeenheid waarbij personen die geen bloed- of aanverwanten zijn tot en met de derde graad, samenwonen en samen een huishouden regelen, hetzij financieel, hetzij op een andere ondersteunende manier wordt als feitelijk gezin beschouwd.

Uit deze definitie vloeit voort dat er sprake is van samenwoning wanneer voldaan is aan de volgende twee cumulatieve voorwaarden: (a) het onder hetzelfde dak samenleven van twee of meer personen (het materiële criterium) en (b) het in hoofdzaak gemeenschappelijk regelen van de huishoudelijke aangelegenheden (het economisch/sociaal criterium).

Het eerste criterium, het «samenleven onder hetzelfde dak», is een feitelijke toestand (Cass. 13 januari 1986, RW 1986-87, 815; Cass. 7 oktober 2002, NJW 2002, 461). Er is daarom niet vereist dat de samenwonenden allen op hetzelfde adres zijn ingeschreven (Cass. 13 januari 1986, RW 1986-87, 815; Cass. 10 mei 1993, Soc. Kron. 1994, 83). Er kan maar sprake zijn van «samenleven onder hetzelfde dak» als de betreffende personen een gemeenschappelijke leefruimte hebben (Arbrb. Luik 21 april 1999, JLMB 2000, 1446) en als zij geregeld aanwezig zijn onder hetzelfde dak, zonder dat vereist is dat zij ononderbroken aanwezig zijn (Cass. 7 oktober 2002, NJW 2002, 461).

Het tweede criterium, het «gemeenschappelijk regelen van de huishoudelijke aangelegenheden», is evenzeer een feitenkwestie (Cass. 10 mei 1993, JTT 1994, 89). Samenwoning vereist niet dat de inkomsten van de betrokkenen in hun totaliteit in gemeenschap zijn gebracht en dat hun vermogens zijn vermengd (Cass. 24 januari 1983, RW 1983-84, 923; Arbrb. Brussel 23 juli 2009 en 26 april 2010, Soc.Kron 2011, 124). Er is evenmin vereist dat een globaal budget voorhanden is (Arbrb. .... 20 februari 1980, RW 1980-81, 792; Arbrb. Brussel 2 februari 2010, Soc. Kron. 2011, 121). In een arrest van 9 oktober 2017 oordeelde het Hof van Cassatie dat, om in het kader van de werkloosheid te kunnen besluiten dat twee of meer personen die onder hetzelfde dak leven, hun huishoudelijke aangelegenheden hoofdzakelijk gemeenschappelijk regelen, het niet volstaat dat zij een economisch-financieel voordeel halen uit het delen van de woning, maar ook dat zij hun activiteiten en andere huishoudelijke aangelegenheden, zoals het onderhoud van de woning en eventueel het inrichten ervan, de was, de boodschappen, het bereiden en nuttigen van de maaltijden gemeenschappelijk verrichten en daarvoor eventueel financiële middelen inbrengen (Cass. 9 oktober 2017, AR nr. S.16.0084.N, www.cass.be). De nadruk wordt hier dus gelegd op het sociale aspect. Dit sociaal criterium vindt ook in de definitie van de Besluiten van de Vlaamse Regering een duidelijke weerklank. Het elkaar ondersteunen op het gebied van het regelen van het huishouden volstaat volgens dat besluit immers om te kunnen besluiten tot een feitelijk gezin, zonder dat er noodzakelijk sprake moet zijn van enige financiële verwevenheid of economisch voordeel. Dit blijkt duidelijk uit de zinsnede 'hetzij financieel, hetzij op een andere ondersteunende manier'. “

In casu blijkt het volgende:

- verzoekster en de heer ..... zijn sinds 8 maart 2023 op hetzelfde adres gedomicilieerd, nl. te ..... en vormen volgens het attest van gezinssamenstelling vanaf die datum eveneens een gezin;
- verzoekster en de heer ..... hebben samen 1 kind, nl. .... (° .....2022).

Uit de vaststellingen van de gezinsinspecteur blijkt dat verzoekster het volgende heeft verklaard bij het controlebezoek d.d. 1 maart 2023:

“Ik heb al bijna 1,5 jaar een relatie met ..... Zijn officieel adres is in ..... Ik ben onverwacht zwanger geworden. We zijn een koppel en we voeden ..... samen op. Omdat het in de zomer veel te warm was op mijn dakappartement, ben ik in het ziekenhuis in ..... bevallen en ben ik nadien

samen met ..... en ..... op zijn appartement in ..... gaan wonen. Sinds kort verhuizen we de spullen van ..... naar hier en gaan we hier samenwonen. Aangezien we geen van beide een auto hebben gebeurt dit met de trein. Het is de bedoeling dat ..... zijn adres dan ook hier bij mij zet. In feite wonen we samen sinds de geboorte van ..... Ik ben geen alleenstaande mama; we vormen een gezin. De kosten voor ..... betalen we met het kindergeld. Als er daarnaast nog kosten zijn worden die gedeeld.
(...).”

Verder blijkt uit het verslag van vaststellingen het volgende:

“Tijdens het ganse bezoek is de papa aanwezig en bevestigt hij wat de mama vertelt. Enkel is hij gedurende 5 à 10’ afwezig omdat hij gaat douchen. Hij neemt hiertoe kleren van het wasrek dat in de living staat. Nadien heeft hij andere kleren aan. Het is duidelijk dat de papa hier thuis is. Hij houdt zich ook bezig met het kind. Hij hoort de volledige voorlezing van het verslag aan de mama en is er ook volledig mee akkoord zonder opmerkingen.”

Er is geen rondleiding gebeurd omdat verzoekster de samenwoningst toegaf.

Op basis van hogergenoemde elementen, meent de Geschillencommissie dat er wel degelijk sprake is van feitelijke gezinsvorming van verzoekster en de heer ..... en dit (minstens) vanaf de geboorte van het kind ..... op .....2022.

Zo heeft verzoekster aan de gezinsinspecteur aangegeven dat zij en de heer ..... een koppel vormen en het kind ..... samen opvoeden, ook de kosten voor het kind worden gedeeld. Zij geeft ook aan dat zij na geboorte van het kind ..... op het appartement van de heer ..... is gaan wonen en dat zij op het moment van de controle (zijnde dus op 1 maart 2023) alle spullen aan het verhuizen zijn om te gaan samenwonen in de woning van verzoekster, waar de heer ..... dan ook zijn adres zou zetten (wat ook gebeurd is op 8 maart 2023).

Verzoekster heeft uitdrukkelijk aangegeven dat zij samenwonen sinds de geboorte van het kind ....., dat zij geen alleenstaande mama is, maar dat ze een gezin vormen.

Er is sprake van vaststellingen naar aanleiding van de controle door de gezinsinspecteur die de vorming van een feitelijk gezin kan bewijzen, overeenkomstig art. 3, § 3, 1° van het BVR Sociale Toeslagen.

De Geschillencommissie ziet geen reden om de vaststellingen van de gezinsinspecteur in twijfel te trekken, die overigens volledig gebaseerd zijn op de eigen verklaringen van verzoekster.

Verzoekster gaf de samenwoningst overigens ook aan in haar verzoek gericht aan de Geschillencommissie d.d. 16 mei 2023 waarin zij aangaf dat zij na de geboorte van het kind ..... bij de heer ..... heeft verbleven: *“Na de geboorte van ons dochtertje ..... waar zij is geboren in ..... ben ik even verbleven bij mijn vriend ..... bij zijn thuis om in de tussentijd naar mijn appartement te gaan in ..... om alles in orde te maken voor ons dochtertje”.*

Verzoekster geeft in haar verzoek aan de Geschillencommissie evenwel aan dat zij en de heer ..... normaal gingen samenwonen in ....., maar *“er is vanalles in de tussentijd gebeurd waarbij wij nog altijd apart wonen en ons eigen rekeningen betalen”.* De Geschillencommissie stelt nochtans vast dat verzoekster en de heer ..... sinds 8 maart 2023 tot op heden gedomicilieerd zijn op het adres te ..... Daarbij kan gewezen worden op het feit dat de samenwoningst die gebaseerd is op het Rijksregister vanaf 8 maart 2023 niet weerlegd kan worden gelet op het feit dat er een gemeenschappelijk kind is overeenkomstig art. 3, §5, 1° BVR Sociale Toeslagen.

Voorts is het criterium voor het Groeipakket de feitelijke gezinsvorming: het gaat derhalve niet over de intensiteit van de amoureuze relatie of de mate waarin zij zichzelf beschouwen als een koppel, maar wel om het samenwonen en het samen regelen van een huishouden, dit zowel financieel als op een andere ondersteunende manier, zoals omschreven door het BVR Sociale Toeslagen, wat i.c. het geval is.

Daarbij kan tenslotte verwezen worden naar de volgende (weliswaar daterend van voor de invoering van het Groeipakketdecreet, maar nog steeds) relevante rechtspraak van het Hof van Cassatie. Het Hof van Cassatie heeft in een arrest van 18 februari 2008², geoordeeld dat tot het bestaan van een feitelijk gezin kan besloten worden, indien de gezinskwesties in onderling akkoord en volledig of ten minste hoofdzakelijk geregeld worden door het samenvoegen, al is het maar gedeeltelijk, van hun respectieve financiële en andere middelen. In zijn latere rechtspraak preciseert het Hof in een arrest van 9 oktober 2017³ dat vereist is, maar niet volstaat, dat twee of meer personen een economisch-financieel voordeel behalen door een woning te delen. Daarvoor is namelijk ook vereist dat zij taken, activiteiten en andere huishoudelijke aangelegenheden verrichten en daarvoor eventueel financiële middelen inbrengen. Het Hof heeft deze zienswijze nadien nog eens bekrachtigd in twee latere arresten van 22 januari 2018⁴.

Kortom: Gelet op de vaststellingen van de gezinsinspecteur inzake samenwoonst en feitelijke gezinsvorming in de zin van artikel 3, §3, 1° BVR Sociale toeslagen, die gebaseerd zijn op de eigen verklaringen van verzoekster, evenals het gezamenlijke domicilie in het Rijksregister sinds 8 maart 2023 is er sprake van feitelijke gezinsvorming. De gezinsvorming vanaf de gezamenlijke domicilie op 8 maart 2023 kan overigens niet weerlegd worden gelet op het feit dat verzoekster en de heer ..... een gezamenlijk kind hebben (cf. artikel 3, §5 BVR Sociale toeslagen).

De Geschillencommissie merkt op dat het gezamenlijk inkomen van verzoekster en de heer ..... van 2020 (om recht te hebben op een sociale toeslag in de periode van 1 september 2022 tot en met 28 februari 2023) 44.948,32 euro bedraagt, zodat het zich boven het grensbedrag (van 32.882,77 euro voor de periode van september tot en met december 2022 en van 34.526,91 euro voor de periode van januari tot en met maart 2023) bevindt om recht te hebben op een sociale toeslag. Dat wordt overigens door verzoekster ook niet betwist.

Verwerende partij is bijgevolg bij beslissing d.d. 20 maart 2023 terecht overgegaan tot terugvordering van de sociale toeslag voor de periode van 1 september 2022 tot en met 28 februari 2023 bij verzoekster.

6. Beslissing

Gelet op het Decreet van 27 april 2018 tot regeling van de toelagen in het kader van het gezinsbeleid (BS 31 juli 2018), artikelen 104-114;

Gelet op het Besluit van 29 juni 2018 van de Vlaamse Regering betreffende de oprichting van een commissie van beroep tegen de beslissing van de uitbetalingsactor over de toelagen in het kader van het gezinsbeleid of tegen het uitblijven ervan;

---

² Cass. 18 februari 2008, AR nr. S.07.0041.F.

³ Cass. 9 oktober 2017, AR nr. 16.0084.N.

⁴ Cass. 22 januari 2018, nr. S.17.0039.F; Cass. 22 januari 2018, nr. S.17.0024.F.

Na beraadslaging en om al de voormelde elementen, oordeelt de Geschillencommissie dat de vordering van verzoekster ontvankelijk doch **ongegrond** is vermits dient te worden vastgesteld dat zij een feitelijk gezin vormt met de heer ....., minstens vanaf de geboorte van het kind ..... op ..... 2022 tot op heden. Zodoende dient de betwiste beslissing van verwerende partij d.d. 20 maart 2023 met betrekking tot de terugvordering van de sociale toeslag voor de periode van 1 september 2022 tot en met 28 februari 2023, ten bedrage van in totaal 234,86 euro bij verzoekster bevestigd te worden.

Aldus uitgesproken te Brussel op **11 augustus 2023**;

De commissie was samengesteld uit:

De heer Herman Verlinden, voorzitter;

Mevrouw Linda Aerts (Opgroeien regie) en mevrouw Rita Louwagie (Infino), leden.

Opgemaakt in drie originele exemplaren, waaronder één exemplaar voor elke partij.

Er kan beroep tegen deze beslissing worden ingesteld bij de griffie van de Arbeidsrechtbank te .....

De partijen beschikken hiervoor over een termijn van drie maanden te rekenen vanaf de derde dag na de datum van de kennisgeving van deze beslissing (art. 115, § 1, eerste lid van het Decreet van 27 april 2018 en art. 22, derde lid van het Besluit van de Vlaamse Regering van 29 juni 2018).

De voorzitter

De secretaris

H. Verlinden

M. Serlippens